

20 25

toimintakertomus

LASTEN JA
NUORTEN
KESKUS

Lasten ja nuorten keskus ry:n vuosi 2025

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Strategia	5
Järjestön perustehtävä	8
Toimintavuoden keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet	9
Toiminnan arviointi	14
Osallisuuden vahvistaminen	15
Toiminnan yleiskuvaus	16
Osallisuuden vahvistamisen tavoitteet vuonna 2025	17
Toimenpiteet ja kehittäminen	18
Ulkopuolisuuden ehkäisy	28
Toiminnan yleiskuvaus	29
Ulkopuolisuuden ehkäisyn tavoitteet vuonna 2025	30
Toimenpiteet ja kehittäminen	42
Järjestön viestintä ja varainhankinta	46
Toiminnan yleiskuvaus	47
Viestinnän ja varainhankinnan tavoitteet vuodelle 2025	48
Toimenpiteet ja kehittäminen	49
Järjestön talous ja hallinto	53
Jäsenseurakunnat ja -yhteisöt	54
Hallinto	54
Henkilöstöhallinto ja henkilöstön kehittäminen	54
Taloushallinto	54
Muut tukipalvelut	54
Tievatupa	55
Sijoitustoiminta	56
Publiva Oy	56
Asunto-osakkeet ja muu sijoitustoiminta	56

Turvallisia aikuisia ja aitoja vaikuttajia

Vuosi 2025 jää mieleeni vuotena, jolloin visiomme lapsi- ja nuorikeskeisestä yhteiskunnasta otti merkittäviä askelia kohti käytäntöä. Strategiamme kaksi painopistettä, lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen ja ulkopuolisuuden ehkäisy, eivät ole vain sanoja paperilla. Ne ovat kohtaamisia, tukea, paikkoja päätöksenteon pöydissä ja toimintaa siellä, missä se eniten merkitsee. Kulunut vuosi osoitti, että tämä työ kantaa hedelmää.

Jäsenseurakuntiemme säännölliseen toimintaan osallistui lähes neljännesmiljoona alle 29-vuotiasta.

Toiminnanjohtajan tervehdys

Kouluikäisten retkitoimintaan osallistui yli 5 000 nuorta. Lastenkirkko-media oli Suomen toiseksi suosituin lasten verkkomedia. Digitaalisen kasvatus- ja harrastustoiminnan puolella ylitimme kaikki odotukset: alustamme keräsivät yli 2,5 miljoonaa katselukertaa. @veisukirja -Instagram-tili osoitti upeasti, kuinka perinteinen nuorisotyö ja moderni media voivat kohdata nuoria kiinnostavalla tavalla.

Osallisuuden vahvistamisessa otimme vuonna 2025 merkittävän rakenteellisen askeleen. Nuorille perustettiin neljä ikäkausikohtaista vaikuttajaryhmää, ja nuoria edustajia valittiin kauttamme valtakunnallisiin luottamustehtäviin, muun muassa Nuorisoala ry:n hallitukseen ja kirkon strategiatyöryhmään. Nuorten tulevaisuusseminaari – Kirkko 2040 vahvisti asemansa foorumina, jossa nuorten ääni kuuluu suoraan kirkon ylimmälle johdolle. Myös NAVI-ryhmän tekemä vaikuttamistyö ja tulevien seurakuntavaalien valmistelu ovat olleet keskiössä nuorten aikuisten roolin vahvistamisessa.

Ulkopuolisuuden ehkäisy vaatii jalkautumista sinne, missä tukea eniten tarvitaan. Vuonna 2025 Saapas, Moottoripaja, Walk in terapia ja Pikkuhelppi laajenivat 40 uudelle paikkakunnalle. Yhteensä 81 055 lasta, nuorta ja vanhempaa sai tukea 92 eri paikkakunnalla. Uusi ESR-rahoitteinen Pikkuhelppiä perheille -hanke käynnistyi vahvistamaan lapsiperheiden varhaista tukea vuoteen 2028 saakka. Kansainvälinen yhteistyö sai uutta pontta Folkhälsanin kanssa

solmitusta sopimuksesta Piki-toimintamallin viemiseksi ruotsinkielisiin ympäristöihin.

Arvomme – lapsi- ja nuorilähtöisyys, lähimmäisenrakkaus, yhdenvertaisuus ja toivo – näkyivät myös kasvavana vastuullisuustyönä. Käynnistimme työn ekologisesti kestävämmän järjestötyön puolesta ja toteutimme yhdenvertaisuustyötä osana yhdenvertaisuuden osaamiskeskusta. Haluamme, että jokainen nuori voi osallistua toimintaamme omana itsenään.

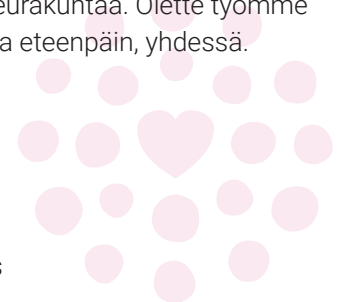
Kun katson taaksepäin kulunutta vuotta, tunnen kiitollisuutta ja ylpeyttä. Kymmeniä tuhansia kohtaamisia tuen tarpeessa olevien lasten, nuorten ja perheiden kanssa. Neljännesmiljoona nuorta mukana seurakuntien toiminnassa. Nuoria rakentamassa kirkon tulevaisuutta omalla äänellään. Vaikuttavien lukujen takana on ihmisiä ja aitoja hetkiä. Uskallan sanoa: saimme aikaan paljon hyvää.

Haluan sydämeistäni kiittää jokaista lasta, nuorta, aikuista, työntekijää, vapaaehtoista, yhteistyökumppania, rahoittajaa ja jäsenseurakuntaa. Olette työmme ydin. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin, yhdessä.

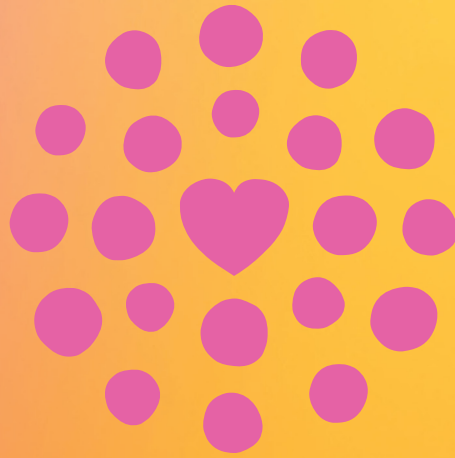
Olet tärkeä!

Mikko Mäkelä

Toiminnanjohtaja
Lasten ja nuorten keskus

Lasten ja nuorten keskuksen vuosi 2025 koonti

LASTEN JA
NUORTEN
KESKUS

Missio

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä osallisuuden edistäminen ja ulkopuolisuuden ehkäisy.

Visio

Lapsi- ja nuorikeskeinen yhteiskunta, jossa jokaisella on elämässään turvallinen aikuinen.

Arvot

Lapsi- ja nuorilähtöisyys
Lähimmäisenrakkaus
Yhdenvertaisuus
Toivo

Strategiset valinnat:

Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta.
Ehkäisemme ulkopuolisuutta.

Toiminnan tunnusluvut:

Lähes 1,1 miljoonaa

alle 29-vuotiasta jäsentä jäsenseurakunnissamme.

243 731

alle 29-vuotiasta osallistui jäsenseurakuntiemme säännölliseen toimintaan.

7 359

lasta ja nuorta osallistui LNK:n toteuttamille retkille, leireille ja tapahtumiin.

Yli 2,5 miljoonaa

katselukertaa digitaalisen kasvatus- ja harrastustoiminnan alustoilla.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn (UPE) toiminnot (Saapas, Moottoripaja, Walk in -terapia ja Pikkuhelfpi) toimivat valtakunnallisesti

92 eri paikkakunnalla, **223** toimipisteessä.

81 055

lasta, nuorta ja vanhempaa sai tukea UPE-toimintojemme kautta.

Uudet avaukset:

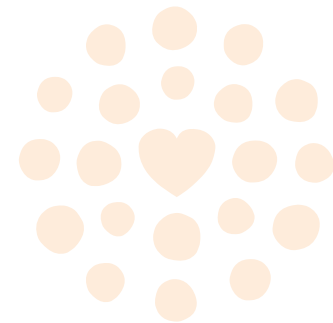
- Pikkuhelppiä perheille ESR-hanke (2025-2028) käynnistyi.
- Ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamallit laajenivat 40 uudelle paikkakunnalle ja 47 uuteen toimipisteeseen.
- Pikin (toimintamalli pienten lasten kiusaamisen ehkäisyyn) ruotsinkielisten koulutusten käännöksestä ja toteutuksesta tehtiin yhteistyösopimus Folkhälsanin kanssa.
- Globaaliagentit.fi -hanke. Kouluille ja seurakunnille pelillinen verkkosivusto globaalikasvatuksen teemoihin.
- Liikuntamahdollistajat - Soveltavan liikunnan ohjaajakoulutus seurakuntien työntekijöille
- Lasten ja nuorten keskuksen perustettiin neljä vaikuttajaryhmää: Lasten ja perheiden vaikuttajaryhmä, kouluikäisten vaikuttajaryhmä, nuorten vaikuttajaryhmä ja nuorten aikuisten vaikuttajaryhmä

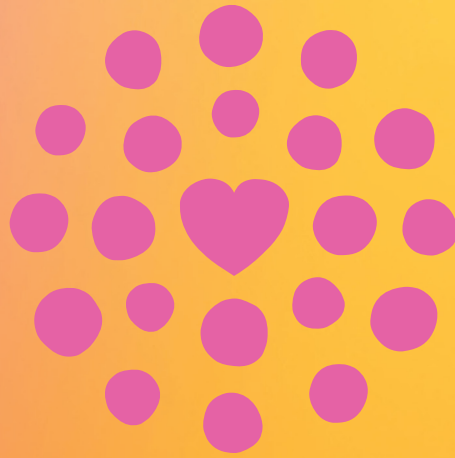

Järjestön perustehtävä

Lasten ja nuorten keskuksen toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen ja nuoren kokonaisvaltaista kasvua ja osallisuutta, kehittää ja palvella evankelis-luterilaisissa seurakunnissa toteutuvaa lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyötä, järjestää tavoitteiden mukaista toimintaa sekä vaikuttaa lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvän elämän edellytyksiin kirkossa ja yhteiskunnassa.

Toimintavuoden 2025 keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet

Vuonna 2025 keskityimme strategiamme mukaisesti lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen sekä ulkopuolisuuden ehkäisyyn. Toimintaa toteutettiin neljässä tiimissä: Osallisuus, alue- ja digityö, ulkopuolisuuden ehkäisy ja kehittämispalvelut, viestintä ja varainhankinta sekä talous- ja henkilöstöhallinto.

Tiimien tavoitteista, tekemisestä ja keskeisistä tuloksista kerrotaan tarkemmin tämän toimintakertomuksen sivulta 15 alkaen.

Vuodelle 2025 asetimme kolme koko järjestöä yhdistävää tavoitetta. Seuraavassa kuvaamme, mitä nämä tavoitteet olivat ja kuinka onnistuimme niiden toteutumisessa.

“**Tavoitteenamme on, ettei kukaan lapsi, nuori tai perhe joutuisi kokemaan yksinäisyyttä tai ulkopuolisuutta.**”

Tavoite 1

Lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen järjestön sekä sidosryhmien rakenteissa

Toimenpiteet vuonna 2025

Etsimme aktiivisesti oman toimintamme ja laajojen verkostojemme kautta alle 29-vuotiaille nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa luottamustehtävissä. Kannustimme nuoria hakeutumaan erilaisiin luottamustehtäviin ja tarjosimme heille tukea vaikuttamistyössä toimimiseen. Onnistuimme kasvattamaan nuorten osuutta eri luottamustehtävissä. Lasten ja nuorten keskuksen kautta valittiin alle 29-vuotiaita nuoria edustajia Nuorisoala ry:n (ent. Allianssi) hallitukseen, Taksvärkin hallitukseen, kirkkopalveluiden valtuustoon sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiatyöryhmään.

Jatkoimme määrätietoisesti nuorten osallistamista järjestömme vaikuttamistyöhön. Nuoret toimivat työntekijöidemme rinnalla kohdaten muun muassa kirkollisia ja valtiollisia päättäjiä sekä osallistuen järjestömme kannanottojen ja julkilausumien valmisteluun. Tapaamiset esimerkiksi liikunta-, urheilu- ja nuorisoministerin kanssa vahvistivat nuorten äänen kuulumista heitä koskevassa päätöksenteossa. Monikulttuuriset perheet olivat LNK:n asiantuntijoiden mukana edustamassa eduskunnan Turvallisemman odotus- ja vauva-ajan edistämisyhmän tilaisuudessa Eduskuntatalolla. Aloitimme Toivon tekijät -koulu-

tuksen, jonka tavoitteena on lisätä nuorten osaamista vaikuttamistoiminnasta ja hallitustyöskentelystä sekä avata heille polkuja merkityksellisiin vaikuttamisen paikkoihin. Koulutuksessa kehitetään Nuorten vaikuttajien vaikuttamis- ja urapolku -toimintamalli, joka tukee nuorten kasvua aktiivisiksi toimijoiksi ja tarjoaa konkreettisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa aidosti.

Vahvistaaksemme lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta myös omissa rakenteissamme perustimme neljä vaikuttajaryhmää hallinnon ja johdon tueksi: Lasten ja perheiden vaikuttajaryhmä, Kouluikäisten (10-14 v.) vaikuttajaryhmä, Nuorten vaikuttajaryhmä sekä Nuorten aikuisten vaikuttajaryhmä. Vaikuttajaryhmien tavoitteena on vahvistaa kohderyhmäosallisuutta läpileikkaavasti järjestön toiminnassa. Osana Hyvän arjen rakentajat -ohjelmaa ylläpidimme nuorten mielen hyvinvoinnin vaikuttajaryhmää. Lisäksi kehitimme kohderyhmälähtöistä viestintää yhdessä nuorten kanssa, jotta esimerkiksi Walk in terapia ja Turvallinen aikuinen -toiminta tavoittaisivat nuoret entistä saavutettavammin.

Laajemmin osallisuus- ja vaikuttamistyömme tavoitteita avataan kohdassa Osallisuus, alue- ja digityö.

“ **Lasten ja nuorten keskus perusti neljä ikätasokohtaista vaikuttajaryhmää toiminnan kehittämisen ja johtamisen tueksi.**

Tulosodotukset ja seuranta:

- Alle 29-vuotiaiden nuorten vastuu- ja luottamuspaikat järjestömme omissa ja sidosryhmien toimintarakenteissa lisääntyivät (2024: 0, 2025: 4).
- Nuoret osallistuivat järjestön vaikuttamistyöhön.
- Nuorten vaikuttajien koulutus- ja urapolku -toimintamalli käynnistyi vaikuttamistoiminnan peruskoulutuksella.
- Kohderyhmäosallisuus vahvistui järjestöön perustettujen vaikuttajaryhmien ansiosta.

Tavoite 2

Yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamisen vahvistaminen järjestön ja sen jäsenseurakuntien toiminnassa

Toimenpiteet vuonna 2025

Lasten ja nuorten keskus operoi yhdessä Suomen partiolaisten, Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Vantaan kaupungin kanssa valtakunnallista nuorisotalan yhdenvertaisuuden osaamiskeskusta (2024-2027). Keskuksen tavoitteena on parantaa yhdenvertaisuutta ja toiminnan saavutettavuutta nuorisotalalla. Vuonna 2025 osaamiskeskus kartoitti nuorisotalalla toimivien työntekijöiden kokemuksia yhdenvertaisuudesta sekä heidän koulutustarpeita järjestöissä, seurakunnissa ja kunnissa. Selvityksen pohjalta rakensimme vuodelle 2026 koulutuskonseptin, joka vahvistaa nuorisotalan toimijoiden yhdenvertaisuusosaamista.

Aloitimme järjestön yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisen. Samalla arvioimme yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden toteutumista yksittäisissä Lasten ja nuorten keskuksen koordinoimissa toiminnoissa (esimerkiksi Moottoripajat). Yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden edistämisen työkaluina käytimme mm. ulkopuolisuuden ehkäisyn silmälasit-toimintamallia sekä turvallisemman tilan ja kohtaa-

misen periaatteita. Kehitimme toimintojen saavutettavuutta eri kohderyhmien kanssa. Muun muassa Walk in terapian osalta yhteiskehittämistä tehtiin laajan, monikulttuurisen verkoston kanssa.

Toimintaympäristömme monimuotoistuesssa jatkuvasti, nostimme vuonna 2025 kehittämisen keskiöön järjestön ja sen jäsenyhteisöjen monikulttuurisuus- ja moninaisuusosaamisen vahvistamisen. Tavoitteen toteutumista edistimme konkreettisilla koulutuksilla eri toimijoille: Walk in -terapeuteille järjestettiin täydennyskoulutukset neuromoninaisuudesta ja haavoittuvassa asemassa olevien nuorten kohtaamisesta. Hyvän arjen rakentajat -ohjelman työntekijät kävivät Terveystien ja hyvinvointilaitoksen (THL) Vanhempana Suomessa -koulutuksen. Pikkuhelppi -toimijoille tarjottiin koulutusta erityistarpeisten perheiden ja sisaruksien kohtaamiseen.

Tulokset

- Nuorisotalan yhdenvertaisuuden osaamiskeskusten toiminta käynnistyi ja Lasten ja nuorten keskuksen palkattiin yhdenvertaisuusasiantuntija.
- Seurakuntien nuorisotyössä työskentelevien yhdenvertaisuusosaamista ja koulutustarpeita selvitettiin laajan kyselyn avulla. Kyselyn pohjalta rakennettiin koulutuskonsepti, joka toteutetaan seurakunnissa vuonna 2026.
- Järjestön yhdenvertaisuuden sekä moninaisuuden kehittämiskohteet on tunnistettu ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys on käynnissä.
- Moninaisuus- ja monikulttuurisuusosaaminen on vahvistunut, mikä näkyy toimintamme ja toimintamallien esteettömyyden paranemisena.

Tavoite 3

Ekologisesti kestävä kehityksen edistäminen järjestön toiminnassa

Toimenpiteet vuonna 2025

Tuotimme ympäristökasvatukseen ja luontosuhteen vaalimiseen liittyviä sisältöjä ja materiaaleja varhaiskasvatukseen ja nuorisotyön käyttöön. Lastenkirkon teemaksi valikoitui lasten omasta ehdotuksesta *Hyvän jäljillä*, jossa keskityttiin erityisesti luonnon suojelemiseen ja tutkimiseen. Teema näkyi läpileikkaavasti Lastenkirkon sisällöntuotannossa.

Järjestömme rippikoulut toteutettiin Vihreät riparit -toimintamallin mukaisesti. Kestävä elämäntapa näkyi käytännössä muun muassa ruokailussa. Joka toisella aterialla tarjottiin kasvisruokaa ja lihaleikkeleitä luovuttiin kokonaan. Globaalia vastuuta ja oikeudenmukaisuutta käsiteltiin toiminnallisesti Maailmankauppa -pelin sekä Tasaus-ruokailun ja -työskentelyn avulla. Nämä avasivat nuorille maailman resurssien epätasaista jakautumista ja omaa roolia sen muuttamisessa. Luomakunta oli läsnä opetuksissa, rukouksissa ja jumalanpalveluksissa, ja suuri osa ohjelmasta toteutettiin ulkona. Panostimme kokonaisvaltaiseen turvallisuuteen huomioimalla

järjestelyissä sensitiivisesti myös sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt. Tämä takasi jokaiselle nuorelle mahdollisuuden osallistua leirielämään omana itsenään.

Nuorten ilmasto-leirit ja -purjehdukset ovat yksi keino tukea nuorten ilmasto- ja ympäristövaikuttamista. Nuorten ilmastoahdistusta käsiteltiin useissa nuorten ryhmissä ja tilaisuuksissa, rippikouluissa sekä Walk in terapiassa. Nuoria rohkaistiin tunnistamaan omat tunteensa ja suuntaamaan niitä kohti aktiivista toimintaa ja vaikuttamista.

Perustimme myös ekologisen vastuullisuuden työryhmän kokoamaan yhteen järjestön kestävä kehitystä edistäviä hyviä käytäntöjä. Työryhmä teki toimenpide-ehdotuksia mm. kasvisruokaan, hankintoihin ja materiaaleihin sekä maata pitkin matkustamiseen liittyen.

Tulokset

- Lapsille, nuorille ja perheille on tarjottu ympäristö- ja luontosuhdetta vahvistavaa toimintaa.
- Lapsille ja nuorille on tarjottu tilaisuuksia verkostoitua ja vaikuttaa ilmastokysymyksiin.
- Lasten ja nuorten keskuksen kestävä kehitystä edistävät kehittämiskohteet on tunnistettu, ja ekologisen vastuullisuuden työryhmä on tehnyt niiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia.

“ **Lasten ideasta syntynyt Hyvän jäljillä -teema toi luonnon suojelemisen ja tutkimisen osaksi Lastenkirkon toimintaa.** ”

Toiminnan arviointi

Toiminnan seuranta ja arviointi on rakennettu mittaamaan strategiasamme määritellyjä tavoitteita. Arviointitieto koostuu sekä laadullisesta että määrällisestä aineistosta. Se perustuu Lasten ja nuorten keskuksen oman toiminnan tunnuslukuihin ja kartoituksiin sekä jäsentahojen toiminnasta kerättyyn seurantatietoon.

Yhteismitallisten mittareiden rinnalla useissa toiminnoissa hyödynnettiin myös toiminnan luonteeseen soveltuvia, tarkempaa seurantatietoa tuottavia arviointimenetelmiä. Vuonna 2025 valmistelimme myös Opetus- ja kulttuuriministeriön suositteleman Järjestin-palvelun käyttöönottoa. Palvelun avulla tehostetaan tiedonkeruuta ja mahdollistetaan arviointitiedon koonti toiminnan vaikuttavuuden osoittamiseksi.

Osallisuuden vahvistaminen

Toiminnan yleiskuvaus

Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen on yksi Lasten ja nuorten keskuksen strategisista painopisteistä. Osallisuus tarkoittaa meille osallisuutta omassa elämässä, osallisuutta yhteisöissä ja osallisuutta yhteisestä hyvästä. Osallisuus on sekä toimimista ja vaikuttamista että olemista ja yhteisöön kuulumista.

Kehitämme ja edistämme aktiivisesti toimintamalleja ja -tapoja, jotka vahvistavat lasten ja nuorten osallisuutta kirkossa ja muualla yhteiskunnassa. Lasten ja nuorten keskuksen osallisuus-, alue- ja digityö konkretisoituu monipuolisina toimintamuotoina. Lisäksi tuemme kirkon kasvatuksen ja hyvinvoinnin Polku-toimintamallin kehittämistä ja juurtumista seurakuntiin.

Lasten osallisuutta vahvistamme erityisesti Lasten kirkko-median, yhteistyöverkostojen ja musiikkituotannon kautta sekä tukemalla seurakuntien varhaiskasvatusta. Edistämme turvallista ja osallisuutta vahvistavaa kasvatusta Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnissa ja muualla yhteiskunnassa. Omien toimintamalliemme lisäksi kehitämme

yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa toimintatapoja, jotka tukevat tämän tavoitteen toteutumista.

Kouluikäisten parissa tehtävä työ toteutuu alueellisten leirien, retkien ja tapahtumien kautta. Nuorten osallisuutta edistämme tukemalla nuorten vaikuttamistoimintaa kirkossa ja muualla yhteiskunnassa kaikilla hallinnon tasoilla valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Samalla tarjoamme osallisuuden liittyvää tukea sekä nuorten parissa työskenteleville että nuorille itselleen.

Kansainvälinen toiminta sisältää rippikoulu- ja isostoiminnan lisäksi mahdollisuuksia osallistua kansainvälisiin projekteihin. Toiminnan keskiössä ovat nuoret ja heidän parissaan työskentelevät.

Nuoret aikuiset huomioimme omana, moninaisena kohderyhmänä, ja vahvistamme heidän osallisuuttaan kirkossa ja laajemmin yhteiskunnassa. Työmme toteutuu nuorten aikuisten vaikuttamisryhmän (NAVI) kautta. NAVI tukee kirkon ja paikallisseurakuntien nuoria luottamushenkilöitä sekä sitouttaa kaikenikäisiä luottamushenkilöitä ja työntekijöitä

edistämään nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta kirkossa. Lisäksi valmennamme nuoria aikuisia erilaisiin vastuutehtäviin järjestöissä.

Liikuntakasvatus tukee seurakuntien ja muun yhteiskunnan liikettä lisääviä toimenpiteitä kouluttamalla varhaiskasvatuksen ja nuorisolan ammattilaisia ja vapaaehtoisia sekä luomalla toimintamalleja. Liikkuva seurakunta -toimintamallin avulla lisätään liikkumista seurakuntien toimintaan ja tehdään sitä näkyväksi. Liikkuva seurakunta perustuu kristillisen ihmiskäsityksen kokonaisvaltaisuuteen. Liikunnalla on myös yhteisöllinen ulottuvuus: parhaimmillaan se edistää osallisuutta ja luo tilaa monenlaisille kohtaamisille. Olemme mukana Toimintakykyinen Suomi - ja Liikkuva Suomi -ohjelmissa.

Digitaalinen kasvatustyö kehittää yhdessä muiden toimijoiden kanssa malleja, joilla edistetään digitaalista yhdenvertaisuutta ja luodaan kestäviä toimintatapoja ja -muotoja digitaaliseen harrastamiseen. Tuemme turvallista ja vastuullista digitaalisen osaamisen sekä mediakasvatuksen kehittämistä kasvatus- ja nuorisotyössä.

Osallisuuden vahvistamisen tavoitteet vuonna 2025

Lasten ja nuorten keskuksen osallisuus-, alue- ja digityön toiminnan tavoitteet vuodelle 2025:

- 1** Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta sekä heidän parissaan työskentelevien aikuisten valmiuksia tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua.
- 2** Vahvistamme digitaalisten sisältöjen tuottamista lapsille, nuorille ja perheille sekä heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille.
- 3** Mahdollistamme nuorille ja heidän parissaan työskenteleville monipuolisia kansainvälisiä kohtaamisia.
- 4** Aluetyön verkosto kattaa koko Suomen ja tarjoaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen kokonaisvaltaista kasvua tukevaa toimintaa.
- 5** Kasvatamme nuorten ja nuorten aikuisten roolia ja heidän näkemystensä huomiointia kirkollisessa päätöksenteossa.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1

Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta sekä heidän parissaan työskentelevien aikuisten valmiuksia tukea nuorten kokonaisvaltaista kasvua

Toimenpiteet vuonna 2025

Vahvistimme varhaiskasvatuksen työntekijöiden valmiuksia tukea lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia Lastenkirkko.fi -median, Pieni on Suurin -lehden ja erilaisten musiikkituotantojen avulla. Varhaiskasvatuksen tueksi julkaisimme perinteisen Päkän ja Pulmun toimintavinkit, joita seurakunnat laajasti hyödynsivät omissa toiminnoissaan. Lastenkirkko.fi ja muut julkaisut tarjosivat tehtäviä, sisältöjä ja toimintoja, joissa lasten osallisuus oli keskiössä.

Musiikkijulkaisuista valmistuivat Vauvavirsari ja LauluPäkä, jotka tukevat erityisesti seurakuntien varhaiskasvatusta. Vuoden 2024 lopulla ilmestynyt Nuoren seurakunnan veisukirja 2025 saavutti suuren suosion: julkaisua on myyty jo lähes 25 000 kappaletta, kun tavoitteena oli 15 000. Veisukirja tukee seurakuntien rippikoulu- ja nuorisotyötä sekä vahvistaa yhteisöllistä musiikkikasvatusta. Kirjan jokaisesta kappaleesta tuotettiin yhdessä nuorten kanssa Instagram-opetusvideo. Videot vahvistivat nuorten osallisuutta ja toimijuutta. Niiden kautta nuoret oppivat kappaleiden säestämistä ja pystyvät

hyödyntämään osaamistaan laajasti nuorisotyön toiminnoissa.

Kehitimme yhdessä Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry:n kanssa lasten osallisuuteen perustuvaa pyhäkoulutoimintaa. Toiminta konkretisoitui lasten hallituksessa, jossa 4-12 vuotiaat lapset ideoivat ja suunnittelivat pyhäkoulun sisältöjä.

Edistimme nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia kirkossa valtakunnallisesti, hiippakunnallisesti ja paikallisesti sekä järjestön omassa toiminnassa ja päätöksenteossa. Vaikuttajaryhmiä tukevat työntekijät, Nuorten vaikuttajien taustajoukot, tapasivat vuoden aikana verkossa sekä Nuorten tulevaisuusseminaarissa.

Perustimme hiippakunnallisen vaikuttamisen verkoston, joka edistää hiippakuntien välistä vuoropuhelua ja hyvien käytäntöjen jakamista nuorten vaikuttamiseen ja osallisuuden vahvistamiseen liittyen. Turun ja Tampereen hiippakunnat ovat saaneet nuoret edustajat hiippakuntavaltuustoon.

Vaikuttajaryhmätoimintaan tuotettiin opas opinnäyteyhteistyönä Centrian ylemmän AMK:n kanssa. Opas kehitettiin eri puolelta Suomea kootun nuorten ryhmän kanssa.

Valtakunnallisen Nuorten tulevaisuusseminaarin toteutti nuorista koostuva seminaaritiimi eri puolilta Suomea. Seminaarin tuottamisen lisäksi tiimi teki vaikuttamistyötä kirkossa muun muassa osallistumalla kirkolliskokousviikoille ja käymällä suoraa vuoropuhelua kirkon päättäjien kanssa. Seminaari uudistui nimelle Nuorten tulevaisuusseminaari - Kirkko 2040, ja marraskuussa kirkolliskokous päätti sen rahoituksesta. Vuodesta 2026 alkaen seminaarin järjestämisvastuu siirtyy Lasten ja nuorten keskukselle.

LNK-Poolin rakentaminen jatkui. Pooli kokoaa yhteen lasten ja nuorten ääntä vahvistavia toimintatapoja hyödyntäen olemassa olevia vaikuttamisen välineitä ja foorumeita sekä kehittäen uusia. Nuorten osalta pooliin kuuluvat muun muassa seurakuntien vaikuttajaryhmien tueksi rakennettu Kirkon vaikuttajanuoret -Discord, Nuorten tulevaisuusseminaari sekä

hiippakunnalliset seminaarit. Kehittämisen painopiste oli Kirkon vaikuttajanuoret -Discord-palvelun laajentamisessa ja Nuorten tulevaisuusseminaarissa. Molempien toimintojen kävijämäärät kasvoivat edellisvuodesta.

Testasimme järjestön työntekijöiden, hallinnon ja johtamisen tueksi käytäntöjä ja prosesseja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta järjestön toiminnassa. LONK (lasten ja nuorten osallisuuden kehittäminen) -osallisuustyökaluja hyödynnettiin osallisuuden arvioinnissa, ja arviointiprosessin tuloksena syntyivät ikäkausikohtaiset vaikuttajaryhmät. Osallisuustyökaluja tehomarkkinoitiin THL:n osallisuusviikolla, ja niiden tueksi alettiin koota materiaalipankkia. Työkaluja testattiin tilauksesta Tampereen ja Helsingin seurakuntayhtymissä. Osallisuustyökaluja ja niihin liittyviä testejä on käyttänyt jo yli 2000 kasvatuksen ammattilaista.

Vahvistimme nuorten osallisuutta Polku-leirin valmistelussa. Kahdeksan nuoren tiimi suunnitteli leirin kuulemisen tapoja sekä isosten yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja. Näistä nuorista kolme osallistui myös leirin kokonaisuudesta vastaavan työryhmän työskentelyyn.

Liikuntakasvatus kohdentui vuonna 2025 sekä nuorille että työntekijöille suunnattuihin koulutuksiin. Järjestimme 14 Liikuntainnostaja-koulutusta, joihin osallistui yhteensä 220 nuorta. Koulutusten tavoitteena on lisätä matalan kynnyksen liikkumista vertaisryhmien kautta.

Käynnistimme uuden rahoituksen myötä Liikunta-mahdollistajat - soveltavan liikunnan ohjaajakoulutuksen, jonka tavoitteena on kouluttaa seurakuntien työntekijöitä soveltavan liikunnan ohjaajiksi erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten toimintaan. Liikunta-agentti -verkostomme sai 20 uutta Liikunta-agenttia. Seurakunnissa toimii nyt 120 Liikunta-agenttia, ja vuoden aikana he kohtasivat yli 6000 lasta ja nuorta.

Tuimme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua myös valtakunnallisen Kummipäivän myötä. Päivä nosti esiin turvallisten aikuisten merkityksen lasten ja nuorten elämässä. Lasten ja nuorten keskus vastasi Kummipäivän toteutuksesta yhdessä yhteistyökumppaniverkoston kanssa.

“ Testasimme järjestön työntekijöiden, hallinnon ja johtamisen tueksi käytäntöjä ja prosesseja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta järjestön toiminnassa.

Tulokset:

- *Päkan ja Pulmun vinkit* liitteen levikki oli 1650 kappaletta. Tutkimuksen mukaan vastaajista 84,5 % piti toimintavinkkejä oman työnsä kannalta joko melko tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Julkaisua hyödynnettiin erityisesti lasten kerho-toiminnassa ja tapahtumissa.
- Nuorten tulevaisuusseminaari ylitti tulosodukset ja tavoitti 215 nuorta vaikuttajaa sekä 90 seurakuntien työntekijää ja kirkon päättäjää. Seminaari tuotti nuorten ääntä, jota levitettiin kirkon hallinnon kaikilla tasoilla valtakunnallisesti kirkolliskokouksessa ja kirkkohallituksessa, hiippakunnissa vaikuttajaryhmien kokoontumisissa ja paikallisseurakunnissa verkostojen ja nuorten itsensä välityksellä.
- Hiippakunnallisia tilaisuuksia järjestettiin viidesä hiippakunnassa, osallistujina 150 nuorta.
- LNK-pooli tavoitti noin 600 nuorta.
- Järjestöön perustettiin neljä eri ikäkausille suunnattua vaikuttajaryhmää.
- Nuorten vaikuttajien taustajoukot kokoontuivat kahdesti tavoittaen 204 osallistujaa.
- Neljä lasten ja nuorten osallisuutta edistävää työkalua syntyi.
- Nuoren seurakunnan veisukirjaa myytiin 24 904 kappaletta.
- *Liikkuva seurakunta* -toimintamalli tavoitti yli 6000 lasta, nuorta ja työntekijää.
- Kummipäivässä oli mukana 18 yhteistyökumppania ja tavoittavuus eri somekanavissa 18 700 henkilöä.

Nuorten osallisuus lukuina:

Nuorten tulevaisuusseminaari ylitti
tulosodotukset:

215

nuorta vaikuttajaa.

90

seurakuntien työntekijää ja kirkon päättäjää.

24 904

Myytyä Nuoren seurakunnan
veisukirjaa.

6000

Liikkuva seurakunta -toimintamallin
tavoittamaa lasta, nuorta ja
työntekijää.

Tavoite 2

Vahvistamme digitaalisten sisältöjen tuottamista lapsille, nuorille ja heidän perheilleen sekä heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille

Toimenpiteet vuonna 2025

Julkaisimme digitaalista sisältöä lapsille, nuorille ja perheille sekä heidän parissaan työskenteleville ammattilaisille erityisesti Lastenkirkko -median kautta. Lastenkirkko -median sisällöt tukevat myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kokonaisvaltaisen kasvun tuen Polku -toimintamallia erityisesti digitaalisessa tilassa. Laulut, videot, askartelut ja monipuoliset tehtävät tarjosivat sisältöä niin lapsille kuin heidän parissaan työskenteleville. Uutena avauksena loimme iltahetki -konseptin, jonka ensimmäinen sisältö oli iltasatukirja tukemaan lapsiperheiden rauhoittumista päivän päätteeksi.

Kartoitimme tekoälyratkaisujen, kuten ChatGPT:n, Geminin ja eri kuvapalveluiden, soveltumista järjestön työhön. Selvitimme myös eri toimijoiden kiinnostusta kuntien, seurakuntien ja järjestöjen digitaalista nuorisotyötä tekeville suunnatun yhteisen Some-Camp-tapahtuman järjestämiseen. Digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskuksen toiminnan päättymisen jälkeen vastaavaa valtakunnallista tapahtumaa ei ole järjestetty.

Uusia digitaalisen harrastamisen rahoituksia ei saatu vuonna 2025. Keväällä järjestimme kuitenkin Fisucraft-kerhotoimintaa 20 nuorelle. Tarve digitaaliselle kerhotoiminnalle kasvaa erityisesti alakoulukäisten parissa. Vastataksemme tähän tarpeeseen suunnittelimme ja pilotoimme uudenlaista ohjaajakoulutusta, joka soveltuu sekä live- että digitaalisiin ympäristöihin. Koulutus toteutettiin yhteistyössä Lohjan seurakunnan ja kaupungin kanssa.

Digitaalisten sisältöjen uutuutena tuotimme globaaliagentit.fi-sivuston yhteistyössä Suomen Lähetysseuran kanssa. Sivustosta tehtiin pelillinen malli globaaliin vastuuseen liittyvien teemojen käsittelyyn kouluissa ja seurakunnissa. Sivusto tavoitti erityisesti kasvatuksen ammattilaisia.

Nuorille suunnatuista digitaalisista sisällöistä suosituin oli @veisukirja -instagram-tili, jossa julkaistiin opetusversiot kaikista Nuoren seurakunnan veisukirja 2025 -laulukirjan kappaleista. Kehitimme yhdessä nuorten kanssa Kirkon vaikuttajanuorten Discord-yhteisöä ja järjestimme Discord-alustalla isos- ja leiriavustajakoulutusta sekä nuorten hyvinvointia tukevia teemallisia tapaamisia. Kirkon vaikuttajanuo-

ret Discord-yhteisön kehittäjätiimi innovoi Vaikuttajaryhmän ON STAGE -tilaisuudet, jotka alkoivat vuoden 2025 lopussa. Tilaisuuksissa esittäytyy seurakuntien vaikuttajaryhmiä. Tilaisuudet ovat avoimia seurakunnan nuorille, työntekijöille ja luottamushenkilöille.

Tulokset:

- Lastenkirkko-media lukuina:
  - Lastenkirkko.fi-sivuston katselukertoja 106 069, tapahtumia 259 168
  - YouTube: 330 511 katselukertaa
  - Facebook: 681 312 katselukertaa
  - 20 Lastenkirkon mediapajaa, jossa lapset pääsivät suunnittelemaan Lastenkirkon sisältöä.
- Yli 1 milj. katselukertaa @veisukirja Instagram-tilillä.
- 8 000 kohdattua lasta ja nuorta Assembly-tapahtumassa.
- Yli 2 000 nuorta ja kasvatuksen ammattilaista tavoitettu globaaliagentit.fi-sivuston kautta.
- Kirkon vaikuttajanuoret-discordissa 212 jäsentä.
- 7 teemallista online-tapaamista nuorille sekä erilliset isos- ja leiriavustajakoulutukset.

Lastenkirkko-media lukuina:

106 069

Lastenkirkko.fi-sivuston katselukertoja.

330 511

YouTube -videoiden katselukertaa.

681 312

Facebook: 681 312 katselukertaa.

20

Lastenkirkon mediapajaa, jossa lapset pääsivät suunnittelemaan Lastenkirkon sisältöä.

Tavoite 3

Mahdollistamme lapsille ja nuorille ja heidän parissaan työskenteleville monipuolisia kansainvälisiä kohtaamisia

Toimenpiteet vuonna 2025

Mahdollistimme monipuolisia kansainvälisiä kohtauksia erityisesti nuorille. Kansainvälinen nuorisotyö sisälsi neljä rippikoululeiriä ja kolme kansainvälistä "From talk to Action" -hankkeen leiriä. Rippikoululeirit järjestettiin yhteistyössä Suomen Lähetyseuran kanssa. Rippikoulun jälkeen nuorille vertaisohjaajille tarkoitetun etäisostoiminnan aloitti 34 nuorta.

Kansainväliset nuortenleirit järjestettiin yhteistyössä viiden maan (Saksa, Suomi, Itävalta, Liettua ja Puola) kanssa. Leirit olivat Liettuassa, Itävallassa ja Saksassa ja niiden teemat liittyivät erityisesti ilmastokysymyksiin ja demokratiakasvatukseen.

Työntekijämme osallistuivat toimintavuoden aikana kansainvälisiin nuorisotyötä käsitteleviin seminaareihin. Vuonna 2025 saimme myönteisen päätöksen Erasmus-akkreditoinnista, mikä mahdollistaa kansainvälisten nuoriso- ja työntekijävaihtojen käynnistämisen vuonna 2026.

Tulokset:

- Kansainvälisiin rippikouluihin osallistui 191 rippikoululaista, 38 isosta ja 8 leiriavustajaa. Lähes 95 % nuorista antoi rippikoululle kiitetävän arvostuksen.
- 44 osallistujaa etäisostoiminnassa.
- 22 osallistujaa "From talk to Action" -projektissa.
- Nuorten kansainvälinen komitea, Finnish International Committee of Christian Youth (Ficcy), piti ensimmäisen kokouksensa ja järjestäytyi maaliskuussa 2025, mukana 12 nuorta ja nuorta aikuista. Ficcy kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa, joista yhden kerran osittain läsnä- ja osin etäkokouksena Päiväkummussa nuorten syysleirillä.
- Aloitettiin akkreditointiohjelman toteutussuunnittelu vuodelle 2026 nuorisovaihdon osalta kreikkalaisen Youthpath-nuorisojärjestön ja työntekijävaihdon osalta Hampurin merimieskirjon kanssa.

Tavoite 4

Aluetyön verkosto kattaa koko Suomen ja tarjoaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen kokonaisvaltaista kasvua tukevaa toimintaa

Toimenpiteet vuonna 2025

Lasten ja nuorten keskuksen aluetyön verkosto toimii kattavasti koko Manner-Suomessa. Eri puolilla maata toimii kahdeksan LNK-agenttia, joiden työn tukena on alueellisia kasvatuksen työntekijöistä koostuvia kehittäjäryhmiä.

Järjestimme seitsemän alueellista Ohjaajapäivää nuorille vapaaehtoisille ryhmänohjaajille. Päiviä toteutettiin kaikissa hiippakunnassa, ja Espoon ja Helsingin hiippaunnat järjestivät yhteisen tapahtuman. Ohjaajapäivät ovat isosille ja kerhonohjaajille suunnattuja koulutuksellisia ja virkistysellisiä päiviä.

Lasten ja nuorten keskuksen aluetyön suosituimmat tapahtumat ovat vuosittain järjestettävät kevätretket. Kevätretkipäivä kokosi runsaasti lapsia ja heidän perheitään viettämään yhteisöllistä päivää huvipuistoihin eri puolille Suomea. Vuonna 2025 kevätretkillä viihdyttiin Tampereen Särkänniemen, Kauhavan PowerParkin ja Kouvolan Tykkimäen huvipuistoissa.

Ohjaajapäivien ja kevätretkien lisäksi järjestimme neljä alueellista telttaleiriä alakouluikäisille lapsille ja nuorille.

Kohtasimme suuren määrän seurakuntien työntekijöitä järjestämissämme lasten ja nuorten tapahtumissa ja leireillä. Lisäksi tapasimme säännöllisesti kasvatuksen parissa työskenteleviä kouluikäisten polulla -onlineverkostossa ja alueellisilla kasvatuksen brunseilla. Kasvatuksen brunssit toteutettiin eri puolella Suomea yhdessä Suomen Lähetyseuran kanssa.

Tulokset

- 1 024 osallistujaa Ohjaajapäivissä
- 3 079 osallistujaa kevätretkillä
- 292 osallistujaa kasvatuksen brunseilla
- 340 osallistujaa alueellisilla telttaleireillä

Aluetoiminnan tuloksellisuus:

1 024

sallistujaa Ohjaajapäivissä.

3 079

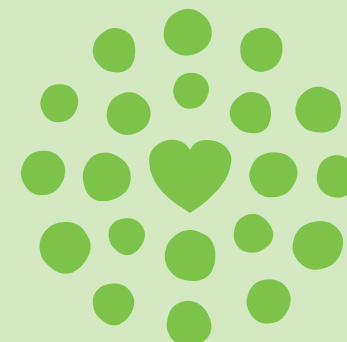
osallistujaa kevätretkillä.

292

osallistujaa kasvatuksen brunsseilla.

340

osallistujaa alueellisilla telttaleireillä

Tavoite 5

Kasvatamme nuorten ja nuorten aikuisten roolia ja heidän näkemystensä huomioimista kirkollisessa päätöksenteossa

Toimenpiteet vuonna 2025

Jatkoimme työtämme nuorten ja nuorten aikuisten äänen esiin tuomisessa kirkollisissa päätöksenteoelimityksissä. Lasten ja nuorten keskuksessa toimii edustuksellinen NAVI-ryhmä (Nuori aikuiset vaikuttaa kirkossa), jossa on jäseniä sekä eri opiskelijajärjestöistä että alueellisesti kaikista hiippakunnista.

NAVI-ryhmä osallistui molempiin kirkolliskokouksiin tehden niissä suoraa vaikuttamistyötä kirkolliskokousedustajiin järjestämällä ”Nuorten ääni kuuluviin”-verkostolla aamiaistilaisuuden kirkolliskokousedustajille. Nuorten ääni kuuluviin -verkosto kasvoi vuoden aikana, ja nykyisin siihen kuuluvat mm. kaikki Suomen piispat. NAVI-ryhmä julkaisi vuoden aikana useita kannanottoja ajankohtaisista kirkollisista teemoista, esimerkiksi nuorten osallisuudesta ja kirkon hallintokäytänteistä. Kannanottoja siteerattiin mm. kirkolliskokouksen istunnoissa.

Säännöllisten kokousten lisäksi NAVI-ryhmällä oli kolme työskentelyviikonloppua, se järjesti asiantuntijavieraiden alustamia iltakouluja sekä nuorten aikuisten työtä tekeville seurakuntien ja järjestöjen työntekijöille NATGT-seminaaripäivän (Nuorten Aikuisten Työn Get Together).

NAVI edusti nuoria aikuisia useissa neuvottelukunnissa ja työryhmissä, ja toimi yhteistyössä muiden nuorisotalan osallisuustoimijoiden kanssa. Se myös ideoi ja valmisti nuorten ja nuorten aikuisten seurakuntavaalikampanjaa vuoden 2026 seurakuntavaaleihin, tavoitteenaan kasvattaa nuorten (alle 30-vuotiaiden) ehdokkaiden määrää sekä nostaa nuorten äänestysprosenttia vaaleissa valtakunnallisesti.

Tulokset:

- NAVI-ryhmään kuului 15 varsinaista sekä 13 varaedustajaa siten, että edustettuina olivat kahdeksan hiippakuntaa sekä seitsemän kirkollista järjestöä tai kirkon alan opiskelijajärjestöä.
- NAVI:n kokoamaan Nuorten ääni kuuluviin -verkostoon kuului vuoden 2025 päättyessä 69 kirkolliskokousedustajaa ja verkostolle järjestettiin kaksi tapaamista vuoden aikana.
- NAVI oli näkyvästi läsnä valtakunnallisissa kirkollisissa tapahtumissa ja julkaisi useita kannanottoja.
- NAVI teki vuoden aikana nuorille ja nuorille aikuisille suunnattua seurakuntavaalimateriaalia. Materiaali on julkaistu vuoden 2026 alussa.

“ NAVI oli näkyvästi läsnä valtakunnallisissa kirkollisissa tapahtumissa ja julkaisi useita kannanottoja nostaakseen nuorten ääntä kirkollisissa päätöksentekoyelimityksissä.

NAVI-vuosi 2025:

NAVI-ryhmään kuului 15 varsinaista sekä 13 varaedustajaa siten, että edustettuina olivat kahdeksan hiippakuntaa sekä seitsemän kirkollista järjestöä tai kirkon alan opiskelija-järjestöä.

NAVI:n kokoamaan Nuorten ääni kuuluviin -verkostoon kuului vuoden 2025 päättyessä 69 kirkolliskokousedustajaa ja verkostolle järjestettiin kaksi tapaamista vuoden aikana.

NAVI oli näkyvästi läsnä valtakunnallisissa kirkollisissa tapahtumissa ja julkaisi useita kannanottoja.

NAVI teki vuoden aikana nuorille ja nuorille aikuisille suunnattua seurakuntavaalimateriaalia. Materiaali on julkaistu vuoden 2026 alussa.

Ulkopuolisuuden ehkäisy

Toiminnan yleiskuvaus

Toinen Lasten ja nuorten keskuksen strategian painopisteistä on ulkopuolisuuden ehkäisy.

Tavoitteenamme on, ettei kukaan lapsi, nuori tai perhe joutuisi kokemaan yksinäisyyttä tai ulkopuolisuutta. Työllämme vahvistamme osaamista, toimintamalleja, rakenteita ja ympäristöjä, jotta jokainen voisi tuntea kuuluvansa johonkin ja olevansa arvokas omana itsenään. Katsomme maailmaa lapsen ja nuoren näkökulmasta ja heidän kanssaan – erityinen silmäterämme on haavoittuvassa asemassa oleva lapsi, nuori ja perhe.

Vuonna 2025 jatkoimme jäsenseurakuntiemme ja yhteistyökumppaneidemme tukemista ulkopuolisuuden ehkäisyssä ja puuttumisessa. Tarjosimme tietoa, vertaisuutta sekä toimintamalleja, jotka vahvistivat kohdatuksi tulemisen ja kuulumisen tunnetta eri kohderyhmissä. Paikalliseen toimintaympäristöön vietävät toimintamallimme täydensivät olemassa olevaa toiminta- ja palvelurakennetta. Esille nostamamme ulkopuolisuuden ehkäisyn keskeiset teemat olivat turvallisemman tilan ja kohtaamisen periaatteet, toiminnan ja tuen saavutettavuus,

ihmisen kokonaisvaltaisuuden ja moninaisuuden huomioiminen, ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys, erityisnuorisotyön menetelmät, kiusaamisen ehkäisy ja vanhemmuuden tuki. Vuoden 2025 erityisenä nostona tuotimme sisältöjä nuorten kovenemaan puhe- ja toimintakulttuuriin puuttumiseen.

Vaikutimme aktiivisesti useissa työryhmissä ja verkostoissa. Näitä olivat muun muassa yksinäisyyden ehkäisyyn keskittyvä Osallistujien Suomi -ohjelma, Eduskunnan turvallisen odotus- ja vauva-ajan edistämisyryhmä, erityislapsiperheiden verkosto, Kirkon kasvatuksen yhteisen kehittämisen työryhmä, Kuntien erityisnuorisotyönohjaajien verkosto, Lastensuojelun keskusliiton hallitus ja neuvottelukunta, Pähkinänsärkijät-verkosto, Sateenkaarinuorisotyön verkosto, Valtakunnallinen parisuhdeverkosto, Valtakunnallinen perhekeskus ja kohtaamispaikka -verkosto (THL:n koordinoima) ja Valtion nuorisoneuvosto.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn työala vahvistui merkittävästi vuonna 2025

Toimintamallit
Saapas, Walk in terapia, Moottoripajat,
Pikkuhelppi ja HAR-ohjelma.

92

paikkakuntaa.

223

toimipistettä.

81 055

tuettua lasta, nuorta, vanhempaa,
kohtaamisissa kasvua +37%.

736

ammattilaista ja vapaaehtoista toteuttamassa paikallista toimintaa.

1 070

koulutettua vapaaehtoista ja ammattilaista.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn tavoitteet vuonna 2025

- 1 Ulkopuolisuuden ehkäisyn ajattelu- ja toimintatavan vahvistaminen kohderyhmän ja ammattilaisten keskuudessa.
- 2 Toiminnan tunnettuuden ja saavutettavuuden edistäminen maantieteellisesti sekä erilaisten toimijoiden ja kohderyhmien kanssa.
- 3 Kohderyhmien osallisuuden vahvistaminen osana toiminnan kehittämistä
- 4 Vahvistamme toimintamme kriisivalmiutta
- 5 Kehitämme ja nostamme esille tapoja puuttua- ja ratkaista nuorten puhe- ja toimintakulttuurin kovenemista.

Saapas

SAAPAS

Lasten ja nuorten keskus™

“**Nuoret arvostavat Saappaan tarjoamia kiireettömiä kohtaamisia ja henkistä tukea.**”

Saapas on ammattilaisten tukemaa, vapaaehtoisvoimin tehtävää jalkautuvaa työtä, joka kohtaa lapsia ja nuoria kaduilla, kouluissa, festareilla ja verkossa. Vuonna 2025 Saappaassa kohdattiin nuoria ennätyselliset 45 322 kertaa 429 vapaaehtoisen ja 120 työntekijän voimin. Kohtaamisten määrä kasvoi yli 50 % edellisvuodesta. Merkittävimmin kasvua tapahtui koulujen yhdyspinnoilla toteutettavassa työssä (20 748 kohtaamista). Uusia Saapas-ryhmiä perustettiin viidelle paikkakunnalle: Keuruulle, Lohjalle, Posiolle, Ylöjärvelle ja Äänekoskelle. Lasten ja nuorten keskus tuki paikallisten ryhmien perustamista ja jatkuvuutta muun muassa koulutuksilla. Vuonna 2025 toteutettiin erityiskoulutukset surun ja kriisin kohtaamiseen, joiden kautta vahvistettiin vapaaehtoisten valmiuksia tukea nuoria vaikeissa elämäntilanteissa.

Kyselyiden mukaan nuoret arvostavat Saappaan tarjoamia kiireettömiä kohtaamisia ja henkistä tukea. Vastaajista 79,6 % arvosti toiminnassa eniten juttelua ja 64,8 % kuulumisten kyselyä. Saapas-toimintaa rahoitti STEA ja Stiftelsen 7:nde Mars Fonden.

Saapas -toiminnan tuloksellisuus:

45 322

kohtaamista, kasvu yli 50 % edellisvuodesta.

20 748

kohtaamista tapahtui koulujen yhdyspinnoilla.

5

uutta paikkakuntaa käynnisti Saapas-toiminnan (Keuruu, Lohja, Posio, Ylöjärvi ja Äänekoski).

79,6 %

kohdatuista nuorista kertoi arvostavansa toiminnassa eniten juttelua aikuisen kanssa.

Moottoripaja

“ Nuorille moottoripajat ovat tärkeitä paikkoja, joista saa tukea elämän eri haasteisiin.

Moottoripajat ovat harrastuspaikkoja, joissa nuorille on moottoreiden kanssa puuhailun lisäksi saatavilla tuttuja ja turvallisia aikuisia. Moottoripajojen tavoitteena on ehkäistä nuorten ulkopuolisuutta, tukea kasvua ja vahvistaa sosiaalisia taitoja. Pajoilta saa myös liikennekasvatusta ja tukea opintoihin. Vuonna 2025 Moottoripajoja oli 40 paikkakunnalla, niissä toimi 147 vapaaehtoista ja pajoilla käytiin 28 057 kertaa. Vuonna 2025 aloitti neljä uutta Moottoripajaa: Karvia, Porvoo, Siuntio ja Taipalsaari. Kyselyjen mukaan pajoilla käyvistä nuorista 84 % koki, että moottoripajat ovat paikkoja, joista saa tukea elämän haasteisiin. Nuorista 96 % koki Moottoripajan paikaksi, jossa voi olla oma itsensä. Moottoripaja -toimintaa rahoittaa STEA ja Henry Ford -säätiö.

Moottoripaja-toiminnan tuloksellisuus:

28 057

käyntikertaa 40 eri paikkakunnalla sijaitsevilla pajoilla.

4

uutta paikkakuntaa aloitti Moottoripaja-toiminnan (Karvia, Porvoo, Siuntio ja Taipalsaari).

147

vapaaehtoista mahdollisti turvallisen harrastusympäristön ja aikuisten läsnäolon.

84 %

nuorista kokee Moottoripajan paikkana, josta saa tukea elämän haasteisiin.

Walk in terapia

WALK IN TERAPIA

Lasten ja nuorten keskus™

“**Oli helppo tulla juttelemaan ja koen saaneeni helpotusta olooni sekä hyviä neuvoja miten voisin parantaa sitä itse.**

Walk in terapia -asiakas

Walk in terapia on anonyymia ja maksutonta matalan kynnyksen terapeutista keskusteluapua. Walk in terapia on suunnattu pääasiassa alle 29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Palvelua toteutetaan käynti kerrallaan -terapian (eng. single session therapy, SST) ja ratkaisukeskeisen viitekehysten menetelmillä. Vastaanotolle voi tulla ilman ajanvarausta tai lähetettä. Vuoden 2025 lopussa Walk in terapia -pisteitä oli valtakunnallisesti 52 ja käyntikertoja kertyi 2 640. Walk in terapiaa organisoivat paikallisesti mm. seurakunnat, seurakuntayhtymät, ohjaamot, järjestöt ja yksityiset toimijat. Fyysisten toimipisteiden ohella toimintaa toteutetaan myös videovälitteisesti. Vuoden aikana Walk in terapeutti- koulutuskokonaisuuden aloitti 40 opiskelijaa. Asiakaspalautteen perusteella nuoret kokevat palvelun erittäin hyödylliseksi. Eräs Walk in terapiaan osallistunut nuori kuvaa apua seuraavanlaisesti: “Todella isosti auttanut itselläni vaikeassa kohdassa, kun ei ole menossa omaa terapiaa. Ihana päästä juttelemaan jollekin ammattilaiselle luottamuksella ja avoimesti”.

2025 Walk in terapiaa tukivat Euroopan sosiaalirahasto, Jenni ja Antti Wihurin säätiö sekä seurakuntien talousneuvoston säätiö.

Walk in terapia -toiminnan tuloksellisuus:

2640

käyntikertaa vuoden aikana nuorten mielenterveyden tukemiseksi.

52

toimipistettä ympäri Suomen tarjoavat anonyymia ja maksutonta apua ilman ajanvarausta.

40

uutta opiskelijaa aloitti Walk in terapeutti- koulutuksessa

Pikkuhelppi

PIKKU- HELPPI

Lasten ja nuorten keskus™

”Oikea-aikainen tuki vahvistaa vanhempien jaksamista ja tukee koko perheen hyvinvointia.

Pikkuhelppi tarjoaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää tukea ja pientä apua perheen kotiin ja kodin lähiympäristöön. Pikkuhelppi on maksutonta, kokonaisvaltaista tukea vanhemmille ja perheille, jotka toivovat helpotusta arkeen ja kuormittavaan elämäntilanteeseen. Pikkuhelppiä perheille ESR -hanke (2025-2028) alkoi marraskuussa käynnistäen pitkäjänteisen kehittämistyön. Tavoitteena on mallintaa Pikkuhelppi-palvelu siten, että se voi juurtua osaksi lapsiperheiden ennaltaehkäiseviä palveluita. Vuonna 2025 Pikkuhelppi toimi 83 paikkakunnalla paikallisten seurakuntien toteuttamana. Palvelun kautta tuettiin vuoden aikana 3 400 perhettä.

Kyselyjen mukaan Pikkuhelppin tarjoama tuki lapsiperheiden arkeen on osoittautunut korvaamattomaksi erityisesti kuormittavissa elämäntilanteissa. Erityisen hyvänä pidettiin avun konkreettisuutta kuten lyhytaikaista lastenhoitoapua, joka mahdollistaa vanhemmalle hetken levon tai aikaa muiden asioiden hoitoon. Tällainen oikea-aikainen tuki vahvistaa vanhempien jaksamista ja tukee koko perheen hyvinvointia.

Pikkuhelppiä vuonna 2025 tuki Euroopan sosiaalirahasto (ESR+).

Pikkuhelppi-toiminnan tuloksellisuus:

3 400

perhettä sai vuoden aikana tukea ja konkreettista apua kuormittaviin elämäntilanteisiin.

83

paikkakunnalla oli Pikkuhelppi -toimintaa.

- **ESR-hanke (2025–2028)** käynnistyi palvelun mallintamiseksi ja vakiinnuttamiseksi
- **Lyhytaikainen lastenhoito ja oikea-aikainen tuki** koetaan korvaamattomaksi vanhempien jaksamisen ja koko perheen hyvinvoinnin kannalta.

Hyvän arjen rakentajat

Hyvän arjen rakentajat -ohjelmassa (HAR) yksitoista suomalaista kolmannen sektorin järjestöä rakentavat yhdessä Vantaan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointi-alueen kanssa turvallisempaa arkea lapsille, nuorille ja ikääntyville Havukosken ja Myyrmäen alueella 2023-2025. Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus oli mukana ohjelmassa mielen hyvinvoinnin ja vanhemmuuden tuen työpaketeissa. Mielen hyvinvoinnin työpaketissa toiminnan keskiössä oli alle 29-vuotiaille suunnattu Walk in terapia sekä muu nuorten mielen hyvinvointia tukevan palveluohjauksen ja ryhmätoiminnan kehittäminen. Walk in terapian kautta nuoria kohdattiin alueella 91 kertaa. Tämän lisäksi Lasten ja nuorten keskus tuki alueellista nuorten vaikuttajaryhmää, jossa kuusi nuorta kehittivät nuorten hyvinvointia edistävää toimintaa alueella.

HAR -vanhemmuuden tuen työpaketissa Vantaalle Pikkuhelppi -toiminta tuki perheitä arjen ja kriisien keskellä 120 kertaa. Jalkautuva vanhemmuuden tuki osoittautui tehokkaaksi ja ohjelman tavoitteita edistäväksi työmuodoksi. Vanhemmuutta tuettiin myös yhteisötyön menetelmillä, josta hyvänä esimerkkinä on ohjelmassa kehitetty Meidän luokka -toiminta. Meidän luokka vastasi erityisesti eri kulttuuritaustoista tulevien vanhempien vertaistuen ja kouluyhteistyön vahvistamisen tarpeisiin. Meidän luokka -toiminta herätti myös valtakunnallista kiinnostusta ja sitä esiteltiin varhaiskasvatuksen neuvottelupäivillä ja yksittäisissä muissa yhteyksissä.

Syksyllä 2025 käynnistyi uuden HAR-ohjelmakauden (2026-2028) suunnittelu Vantaalle sekä Helsinkiin Malmi-Tapuli-kaupungin alueelle. HAR-ohjelmaa rahoitti Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiö.

Toimintavuoden tavoitteista poiketen Lasten ja nuorten keskus ei järjestänyt vanhemmille suunnattuja Murehdintaklubeja, vaan vanhemmuuden tukea toteutettiin pääosin HAR-ohjelman ja Pikkuhelppi-työn kautta.

Hyvän arjen rakentajat (HAR) -ohjelman tuloksellisuus:

91

nuorta kohdattu Walk in terapiassa Havukoskella.

120

tukikertaa perheille Pikkuhelppi-toiminnan kautta.

- **Meidän luokka -toiminta** vahvisti monikulttuuristen perheiden vertaistukea
- **Nuorten vaikuttajaryhmä** osallistui palveluiden kehittämiseen.

PIKI

” Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ryhmään. Piki tukee lasta arjen vuorovaikutuksessa ja antaa aikuisille varmuutta kohdata kiusaamistilanteet.

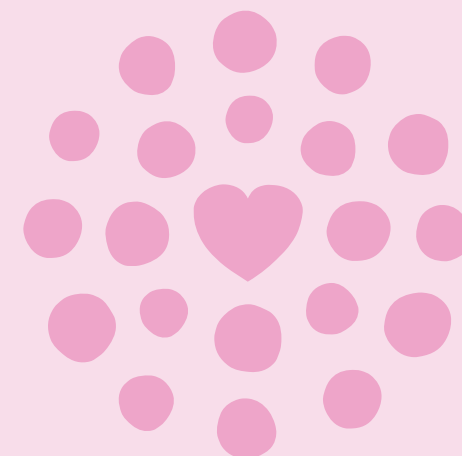
Pienten lasten kiusaamisen ehkäisyyn **PIKI-toimintamallin** avulla ehkäistään kiusaamista kotona ja varhaiskasvatuksessa sekä alkuopetuksessa. Piki vahvistaa lasten vuorovaikutus-, tunne- ja itsesääätelytaitoja sekä antaa tukea vanhemmille ja valmiuksia ammattilaisille. Piki-toimintamallin toteutuksen apuna ovat lasten kuvakirjat, opas kasvattajille ja vanhemmille, materiaalipaketti sekä kattavat verkkomateriaalit. Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus toteutti kolme Piki-koulutusta varhaiskasvattajille sekä vanhempainiltoja vanhemmille, jotka tavoittivat lähes 100 henkilöä. Lisäksi toimintamallia esiteltiin Lapsi- ja Educa-messuilla kasvatuksen ammattilaisille. Pikin ruotsinkielisten koulutusten käännöksestä ja toteutuksesta tehtiin yhteistyösopimus Folkhälsanin kanssa.

PIKI-toimintamallin tuloksellisuus:

100

ammattilaista ja vanhempaa Piki-koulutuksissa.

- **Yhteistyösopimus Folkhälsanin kanssa** mahdollistaa mallin kääntämisen ja koulutusten toteuttamisen jatkossa myös ruotsiksi.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1

Ulkopuolisuuden ehkäisyn ajattelu- ja toimintatavan vahvistaminen kohderyhmän ja ammattilaisten keskuudessa

Toimenpiteet

Vuonna 2025 teimme tiivistä yhteistyötä ulkopuolisuuden ehkäisyn vahvistamiseksi laajan kumppaniverkostomme kanssa. Toimme koulutus- ja verkostotilaisuuksiin ajankohtaisia ja tarvelähtöisiä sisältöjä: koulutimme Saapas-toimijoita kriisien kohtaamisesta, Walk in terapia -toimijoita mm. monikulttuurisuusosaamisesta, haavoittuvassa asemassa olevien nuorten kohtaamisesta, neuromoninaisuudesta, sateenkaari- ja syömishäiriösensitiivisyydestä. Pikkuhelppi-toimijoiden osaamista vahvistettiin mm. erityisperheiden kohtaamiseen ja huomioimiseen. Toimintojen tunnettuutta edistettiin kohdennetusti verkostoissa, jotka tavoittavat erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja perheitä. Viestinnän saavutettavuutta parannettiin myös huomioimalla erityisryhmät niin kuvavalinnoissa kuin uusien viestintäkanavien hyödyntämisessäkin.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn "silmälasit" toimivat ohjaavana periaatteena kaikessa työssämme. Toiminnan kehittämisen osa-alueita vuonna 2025 olivat mm. kohderyhmäosallisuus ja arkeen integroitu tuki:

Moottoripajoilla perustettiin osallisuusryhmiä viidelle paikkakunnalle. Lisäksi toteutettiin valtakunnallinen osallisuuskysely kaikille pajatoiminnassa mukana olleille nuorille toiminnan kehittämisen tueksi. Saapas-toiminta laajeni entistä vahvemmin koulun ja vapaa-ajan rajapinnoille, kuten koulumatkojen aikaisiin kohtaamisiin. Nuorten mielen hyvinvointia tuettiin matalan kynnyksen Walk in terapian sekä vertaisuuteen perustuvien työtapojen avulla. Vanhempien jaksamista tuettiin Pikkuhelppi-toiminnassa, ja monikulttuuristen perheiden parissa kokeiltiin uusia, ulkopuolisuutta vähentäviä keinoja, kuten HAR-ohjelmassa Kytöpuiston koulun vanhempien aamukahvitoiminta.

Tulokset:

- Kasvatus- ja nuorisoalan ammattilaisten ja vapaaehtoisten UPE-osaamista ja tietoisuutta on vahvistettu. Koulutuksiimme osallistui yhteensä 1 070 vapaaehtoista ja ammattilaista.
- Tuotimme materiaaleja, kannanottoja ja sisältöjä. 2025 julkaistiin oppaita mm. Meidän luokka-toimintaan, Jalkautuvaan perhetyöhön sekä Yhteisötyön opas Hyvän arjen rakentajat -ohjelmaan. Lisäksi valmistui Walk in terapeuteille suunnattu käsikirja, Walk in terapian kriisissä -toimintaohje sekä Walk in terapian viestintäopas paikallisille toimijoille.
- Työmme ulkopuolisuuden ehkäisyssä sai näkyvyyttä. Esimerkiksi Saapas ja Walk in terapia nousivat esiin MTV:n Huomenta Suomessa, ja nuorten väkivaltaistunutta kulttuuria käsittelevä asiantuntijapaneelimme oli esillä Ylen Hyvin sanottu -festivaaleilla.
- Ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamallimme kehittyivät ja vastaavat paremmin kohderyhmän tarpeisiin (mm. erityisperheiden kohtaaminen).

Tavoite 2

Toiminnan tunnettuuden ja saavutettavuuden edistäminen maantieteellisesti sekä erilaisten toimijoiden ja kohderyhmien keskuudessa

Toimenpiteet

Lisäsimme ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamalleja alueille, joilla niille on erityinen tarve. Vuonna 2025 toiminta laajeni edelleen: Moottoripaja neljälle, Saapas viidelle, Walk in terapia 13 paikkakunnalle (20 toimipistettä) ja Pikkuhelppi 18 paikkakunnalle. Ulkopuolisuuden ehkäisyn työ vahvistui merkittävästi. Kohtaamisten määrä kasvoi yli 37 % edellisvuodesta, nousten 59 096 kohtaamisesta 81 055 kohtaamiseen vuonna 2025. Toimintamalleissa työskenteli valtakunnallisesti 736 henkilöä. Toimintamalliemme vahvuus on niiden kyky yhdistää paikallisia toimijoita lasten, nuorten ja perheiden hyväksi.

Vuonna 2025 tuimme paikallisia toimijoita edistämään toiminnan löydettävyyttä ja kohtaantoa kehittämällä palveluohjausta, digitaalisuutta sekä viestintää ja markkinointia. Walk in terapia -toiminnassa järjestimme kohderyhmää osallistavia kehittämis-työpajoja, joiden tavoitteena oli parantaa palvelun löydettävyyttä. Digitaalista saavutettavuutta vahvistimme lisäämällä videovälitteisen Walk in terapian tunnettuutta yhteistyössä Sekasin-chatin kanssa. Myös vapaaehtoisia päivystäjiä rekrytoitiin lisää.

Lisäsimme paikallisten UPE-toimijoiden osaamista turvallisemman tilan periaatteista, moninaisuudesta ja monikulttuurisuudesta sekä esteettömyydestä. Tuotimme myös esteettömyyttä ja moninaisuutta tukevia suosituksia ja ohjeita (mm. osana Saappaan ja Walk in terapian käsikirjoja). Työmme seurakuntien turvallisempien tilojen ja sateenkaarinuorten osallisuuden edistämiseksi jatkui, mutta resurssivaje vaikutti osaan vuodelle 2025 asetetuista tavoitteista. Erityisesti varhaiskasvatukseen suunnatun seksuaalikasvatusmateriaalin tuottaminen siirtyi.

Tulokset:

- Toiminta laajeni alueille, joilla sille on nähty tarve (mm. Itä-Suomi ja Lappi).
- Toiminnan maantieteellinen kattavuus parani. Ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamallit laajenivat 40 uudelle paikkakunnalle.
- Toimintamme osallistumisluvut kasvoivat 37 % edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteensä kohderyhmän kohtaamisia toteutui 81055.
- Toiminta tuottaa konkreettista hyötyä, osallistujat raportoivat kokevansa toiminnan myös helposti saavutettavaksi ja turvalliseksi.
- Ammattilaisten ja vapaaehtoisten yhdenvertaisuus- ja moninaisuusosaamista on vahvistettu.

” **Toimintamalliemme vahvuus on niiden kyky yhdistää paikallisia toimijoita lasten, nuorten ja perheiden hyväksi.**

Tavoite 3

Kohderyhmien osallisuuden vahvistaminen osana toiminnan kehittämistä

Toimenpiteet

Ulkopuolisuuden ehkäisyn kehittämisessä vastasimme toimintaympäristöstä, toimijoilta sekä kohderyhmästä nousseisiin tarpeisiin ja toiveisiin. Ilmiöihin ja tarpeisiin tarttuminen joustavasti ja oikea-aikaisesti tarkoitti tiivistä vuoropuhelua niin toimijoiden, kohderyhmän kuin tutkijoidenkin kanssa. Vuonna 2025 jäsen seurakunnille ajateltu tarvekartoitus ei toteutunut suunnitellusti. Toteutimme sen sijaan useita paikallisia tarvekyselyitä UPE-toimintamalleja toteuttaville toimijoille sekä niiden piirissä oleville nuorille. Kehitimme myös kohderyhmille suunnattuja arviointi- ja seurantakyselyjä sekä muita kuulemisen tapoja, jotka vahvistavat ilmiöiden tunnistamista ja tukevat toiminnan systemaattista seurantaa.

Kohderyhmäosallisuutta vahvistimme erityisesti Moottoripaja-toiminnassa, jossa perustettiin osallisuusryhmiä viidelle paikkakunnalle. Lisäksi valtakunnallinen osallisuuskysely toteutettiin kaikille paha-toimintaan osallistuneille nuorille. Walk in terapiassa tehtiin tutkimuksellista yhteistyötä Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (ITLA) kanssa Kasvun tuen menetelmäravinnon kautta. Tampereella toteutetun koulupilotin vaikuttavuutta seurattiin yhteistyössä kustannusvaikuttavuuslaskentaan erikoistuneen tutkija Petri Hillin kanssa.

Hyvän arjen rakentajat -ohjelmassa pilotoimme nuorten hyvinvoinnin vaikuttajaryhmää. Ryhmän tarkoituksena oli lisätä muiden nuorten tietoa mielen hyvinvoinnin tuesta, poistaa stigmaa mielenterveyden haasteilta sekä järjestää mielekästä ja vertaistuellista hyvinvointia tukevaa toimintaa. Meidän luokka-toiminnassa kohderyhmäosallisuutta vahvistettiin vastuuvanhempi -toimintamallin avulla. Vastuuvanhempia ei kuitenkaan vielä saatu mukaan, ja vapaaehtoisten kanssa vastuun jakamisen kehittämistä jatketaan. Toiminnan arviointi edellyttää riittävän pitkäkestoista toteutusta. Meidän luokka-toiminta jatkuu Vantaan Havukoskella sekä Malmi-Tapulikaupungin alueella vuosina 2026-2028.

Lasten, nuorten ja perheiden haasteiden moninaistuksessa lisäsimme tukea paikallisille toimijoille. Samalla työntekijäresurssimme joutuivat entistä suuremman paineen alle, minkä vuoksi kehitimme edelleen mentoroinnin ja vertaistuen muotoja toimintoihimme. Esimerkiksi Moottoripajoilla toteutimme mentoripajoja ja Walk in terapiassa vahvistimme koordinaattorien mentorointia. Lisäsimme myös työnohjauksellista tukea paikallisille toimijoille erityisesti Moottoripaja- ja Saapas-toiminnoissa.

Tulokset:

- Kohderyhmän (toimintaa toteuttavat ammatilaiset, lapset, nuoret ja perheet) kuuleminen ja osallisuus monipuolistui ja lisääntyi UPE-toimintojen kehittämisessä. Esimerkiksi viidellä Moottoripajalla alkoi nuorten osallisuusryhmät ja useammassa toiminnassa kehitettiin seuranta-tiedon keräämistä kohderyhmiltä.
- Kohderyhmän kokemus omasta toimijuudesta ja osallisuudesta vahvistui (mm. Moottoripajojen nuorista 63,5 % kertoo päässeensä vaikuttamaan toimintaan).
- Kohderyhmäosallisuus synnytti vaikuttavampaa toimintaa, joka näkyi toimintaan osallistuneiden kokemuksessa toiminnan mielekkyydestä ja hyödyistä: 84,3 % Moottoripajojen nuorista kokee saavansa pajalta apua ja tukea elämän vaikeuksiin.

Tavoite 4

Kohderyhmien osallisuuden vahvistaminen osana toiminnan kehittämistä

Toimenpiteet

Vuonna 2025 vahvistimme paikallisten UPE-toimintamuotojen toteuttajien kriisivalmiutta tarjoamalla materiaaleja ja koulutuksellista tukea. Tavoitteena oli parantaa valmiuksia kohdata erilaisia yksilö- tai yhteisötason kriisejä. Samalla kehitettiin toiminnassa mukana olevien työntekijöiden ja vapaaehtoisten hyvinvoinnin tukea. Esimerkiksi Walk in -terapeuttiverkostossa panostettiin vertaistukeen. Lisäksi järjestimme koulutus- ja virkistystoimintaa, kuten Saappaan ja Moottoripajojen ohjaaja- ja vapaaehtoispäiviä.

Moottoripaja -toiminnassa kriisivalmius oli vuoden 2025 ohjaajapäivien keskeinen koulutusteema. Olemme aiemmin kehittäneet KriisiSaapas-toimintamallin, ja koulutimme olemassa olevia Saapasryhmiä sen käyttöönottoon. Kriisiryhmillä on erityisosaamista tukea nuoria sekä henkilökohtaisissa että laajemmissa yhteisöä koskettavissa kriiseissä, esimerkiksi suuronnettomuuksissa.

Vuonna 2025 vahvistimme Saapas-toiminnassa osaamista ja tarjosimme työkaluja erityisesti niille ryhmille, joilla ei ole omaa kriisivalmiusryhmää.

Lisäsimme tietoisuutta Walk in terapia -toiminnasta valtakunnallisesti ja paikallisesti kriisivalmiudesta vastaavien tahojen keskuudessa. Walk in terapia -pisteille luotiin toimintaohjeet nuoria koskettaviin kriisitilanteisiin.

Tulokset:

- Lasten ja nuorten keskuksen koordinoimien paikallisten UPE-toimintojen toteuttajien kriisiosaamista on vahvistettu koulutusten ja materiaalien avulla.
- Paikallisille Walk in terapia -toimijoille laadittiin Walk in terapia kriiseissä -opas, joka parantaa toimijoiden valmiuksia liittyä valtakunnallisiin ja alueellisiin auttamisverkostoihin kriisin sattuessa.
- Paikallista toimintaa toteuttavien työntekijöiden ja vapaaehtoisten hyvinvoinnin tuki on vahvistunut, esimerkkinä Walk in terapeuttien vertaistuki.

Tavoite 5

Kehitämme ja nostamme esille tapoja puuttua- ja ratkaista nuorten puhe- ja toimintakulttuurin kovenemista

Toimenpiteet

Viime vuosina kasvatus- ja nuorisoalan ammattilaiset sekä yhteistyökumppanimme ovat viestineet nuorten puhe- ja toimintakulttuurin merkittävästä koventumisesta. Aggressiivinen kieli, kiusaaminen ja jopa väkivaltainen käytös ovat arkipäiväistyneet. Tähän vastataksemme asetimme ilmiöön puuttumisen vuoden 2025 tavoitteeksi.

Nostimme ilmiötä esille eri foorumeissa kuten Lapsimessuilla pitämässämme asiantuntijapuheen-vuorossa sekä tuottamalla YLEn ja Erätaukosäätiön Hyvin sanottu -festivaaleille asiantuntijapaneelin aiheesta. Lisäksi kehitimme Tunnista ja puutu -työkalun kasvatus- ja nuorisoalan ammattilaisille. Kehittämistyö tehtiin Lasten ja nuorten keskuksen asiantuntijatyönä, johon osallistettiin ammattilaisia ja nuoria. Työkalu julkaistaan vuonna 2026.

Tulokset:

- Yhteistyökumppaneiden ja paikallisten toimijoiden tietoisuutta ilmiöstä on lisätty.
- Koventuneen puhe- ja toimintakulttuuriin tunnistamisen ja puuttumisen työkalu valmistui Lasten ja nuorten keskuksen, nuorisoalan ammattilaisten ja nuorten yhteiskehittämisen tuloksena.
- Tuotimme asiantuntijaluentoja ilmiöstä (Lapsimessut, Hyvin sanottu -festivaali).
- Lasten ja nuorten keskuksen näkyvyys ilmiön esille nostajana ja asiantuntijana vahvistui.

Järjestön viestintä ja varainhankinta

Toiminnan yleiskuvaus

Lasten ja nuorten keskuksen (LNK) viestinnän keskeisenä tehtävänä vuonna 2025 oli tehdä näkyväksi järjestön työtä lasten ja nuorten ulkopuolisuuden ehkäisemiseksi sekä osallisuuden vahvistamiseksi. Viestintä nosti esille järjestön ja seurakuntien työtä sekä osallistui aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun lasten ja nuorten puolesta. Strategian mukaisesti viestinnässä painotettiin lasten ja nuorten näkökulmaa.

Viestintätiimi tuki substanssiasiantuntijoita materiaalien, kannanottojen, tiedotteiden ja tapahtumien tuotannossa. Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti keskeisten kumppaneiden, kuten Kirkkohallituksen, Lastensuojelun keskusliiton, Nuorisola ry:n ja Partion kanssa. Kuluneena vuonna LNK:n ääntä on vahvistettu asiantuntijana ja siltojen rakentajana. Järjestön missio edistää lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta sekä ehkäistä ulkopuolisuutta on näkynyt vahvasti asiantuntijapäivillä, lausunnoissa, mediassa ja julkaisuissa.

Viestinnän ja varainhankinnan tavoitteet vuodelle 2025

- 1 Laajennamme ja jalkautamme vuonna 2024 yhtenäistetyn brändi-ilmeen järjestön eri toimintoihin, tuotteisiin ja viestintään.
- 2 Selkeytämme ja luomme pohjan järjestön digitaalisille käytännöille.
- 3 Vahvistamme vastuullisuutta viestinnässä niin sisällöllisesti kuin toimintatapoja kehittämällä.
- 4 Vahvistamme viestintää, jossa kohtaavat asiantuntijuus sekä lasten, nuorten ja perheiden ääni.
- 5 Lisäämme järjestön varainhankinnan tuottoja tukeaksemme yhä paremmin lapsia, nuoria ja perheitä.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1

Laajennamme ja jalkautamme vuonna 2024 yhtenäistetyn brändi-ilmeen järjestön eri toimintoihin, tuotteisiin ja viestintään

Toimenpiteet ja tulokset:

- Lanseerasimme kirkastetun ilmeen ja uuden iskulauseen: "Teemme näkyväksi sen, mikä on tärkeää".
- Viimeistelimme toimintakohtaisten alabrändien jalkautuksen yhtenäisen viestinnän varmistamiseksi.
- Tuotimme uuden brändivideon ja julkaisimme kattavan brändikirjan ohjaamaan viestinnän yhtenäisyyttä kaikissa kanavissa.
- Aloitimme oman kuvapankin uudistamisen ja kartuttamisen.

Tavoite 2

Selkeytämme ja luomme pohjan järjestön digitaalisille käytännöille

Toimenpiteet ja tulokset:

- Vuoden aikana on edistetty saavutettavuutta ja tehostettu ajankäyttöä selkeyttämällä digitaalisia prosesseja.
- Aloitimme ohjelmien, sovellusten ja sisäisten käytäntöjen yhtenäistämisen.
- Rakensimme uudet sisäiset viestintäkanavat (intra) Saapas-toiminnalle sekä Walk in terapialle.
- Siirsimme Kummipäivä- ja Liikkuva seurakunta-sivustot osaksi lnk.fi-kokonaisuutta.
- Rakensimme NAVI-ryhmälle uudet verkkosivut.
- Tilasimme henkilöstölle saavutettavuus- ja tietosuojakoulutuksia.

Tavoite 3

Vahvistamme vastuullisuutta niin sisällöissä kuin toimintatavoissa

Toimenpiteet ja tulokset:

- Viestinnän vastuullisuuden lisääminen on näkynyt konkreettisina valintoina materiaalituo- tannossa, kumppanivalinnoissa sekä nuorten osallisuuden vahvistamisena.
- Siirryimme messu- ja tapahtumamateriaaleissa mahdollisuuksien mukaan kierrättämiseen ja uusiokäyttöön.
- Korvasimme suuren osan fyysisistä painotuot- teista digitaalisilla ratkaisulla.
- Käytimme välttämättömissä painotuotteissa ympäristösertifioitua paperia ja ekologisia mate- riaaleja.
- Suosimme hankinnoissa kotimaisia toimitta- jia, jotka ovat sitoutuneet kestävän kehityksen periaatteisiin.
- Paransimme digitaalisen viestinnän saavutetta- vuutta noudattamalla WCAG-standardeja.

Tavoite 4

Vahvistamme viestintää, jossa kohtaavat asiantuntijuus sekä lasten, nuorten ja perheiden ääni

Toimenpiteet ja tulokset:

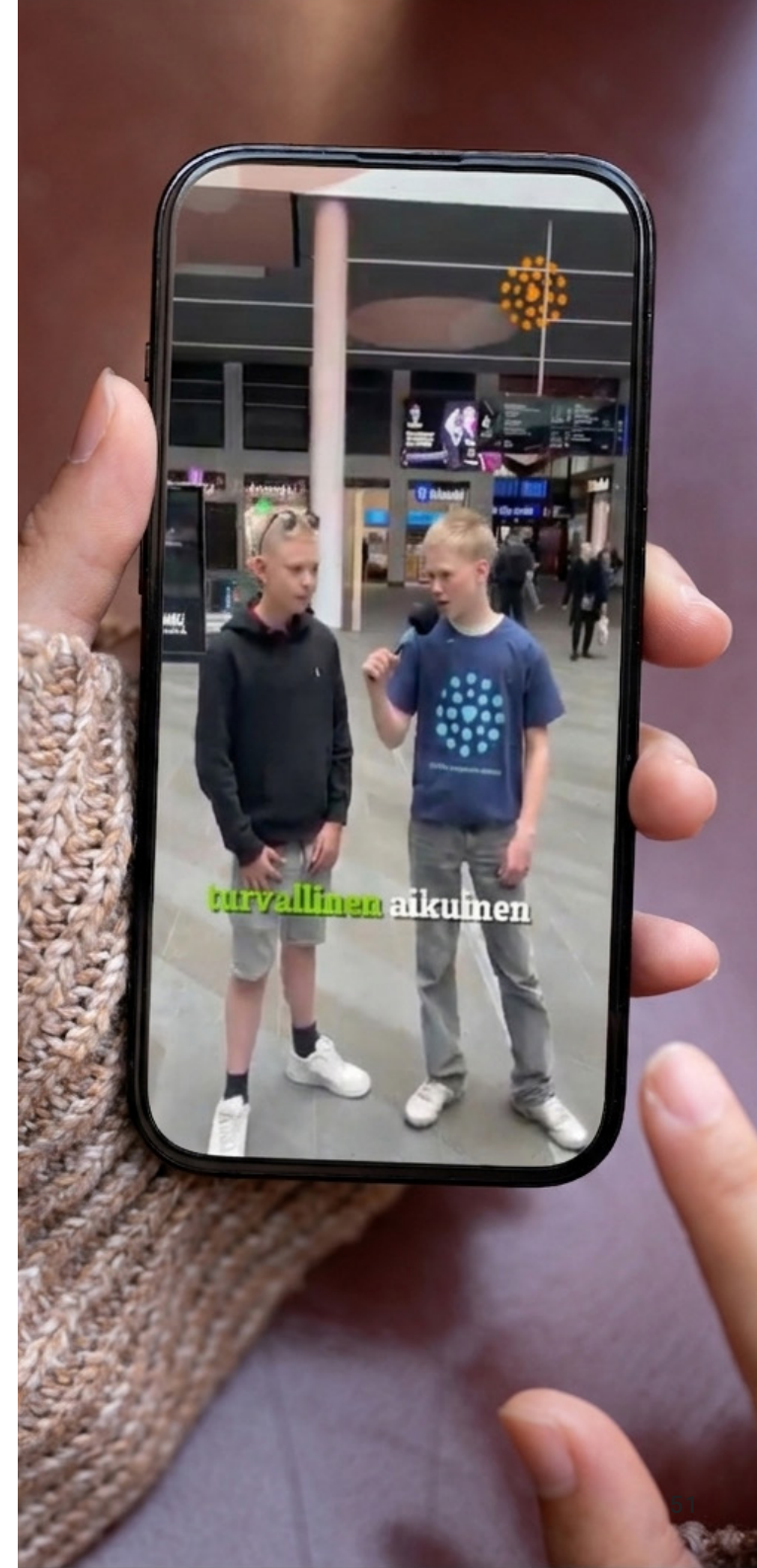
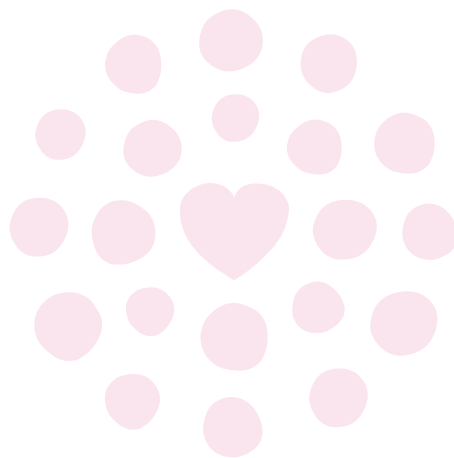
- Nuorten ääni ja asiantuntijuus on tuotu esiin ottamalla lapset ja nuoret aktiivisiksi sisällöntuottajiksi.
- Nuorten kesätyöntekijöiden toteuttamat ”Turvallinen aikuinen” -haastatteluvideot keräsivät 67 612 katselukertaa ja 1 774 vuorovaikutusta.
- Järjestimme Ylen Hyvin sanottu -keskustelufestivaalilla tilaisuuden, joka käsitteli nuorten koventunutta puhe- ja toimintakulttuuria. Toimimme asiantuntijuuttamme esiin suorassa Yle Areenan lähetyksessä, jossa pureuduttiin keinoihin tukea rakentavaa vuorovaikutusta.

Tavoite 5

Lisäämme järjestön varainhankinnan tuottoja tukeaksemme yhä paremmin lapsia, nuoria ja perheitä

Toimenpiteet ja tulokset:

- Tuotimme seurakuntiin kolehtimateriaalia.
- Kehitimme järjestön verkkosivuja tukemaan varainhankinnan tavoitteita.
- Yksityisen ja yritysvarainhankinnan kehittämis- ja tulostavoitteet eivät toteutuneet keskeisten henkilöstömuutosten ja resurssipuutteen vuoksi.

Työkalut ja julkaisut ammattilaisten tueksi

Lasten ja nuorten keskus julkaisi vuonna 2025 runsaasti uusia materiaaleja tarjotakseen konkreettisia työkaluja ammattilaisille ja vapaaehtoisille.

Näitä olivat mm.

- Saapas-toiminnan yleisesite ja ohjaajan käsikirja.
- Walk in terapeuttien käsikirja sekä Walk in terapian viestintäopas paikallisille toimijoille.
- Meidän luokka -toiminnan opas
- Opas nuorten vaikuttajaryhmien toiminnan tueksi.
- Jalkautuvan perhetyön opas
- Kolehti - ja messumateriaaleja seurakunnille
- Sovinto-materiaali rippikouluihin

Näkyvyys ja tavoitavuus

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus vahvisti merkittävästi asemaansa asiantuntijana uutismediassa ja digitaalisissa kanavissa.

Uutismediaosumia kertyi yhteensä 216 kappaletta.

Niiden laskennallinen tavoitavuus oli 93 miljoonaa. Keskeisiä sisältöteemoja olivat seuraavat aiheet: Turvalliset aikuisten merkitys (Saapas, Kummipäivä), Nuorten mielenhyvinvointi (Walk in terapia), Lisääntyvä lapsiperheköyhyys, Vanhemmuuden tuki (Pikkuhelsinki).

Sosiaalisessa mediassa Lasten ja nuorten keskus vaikutti Facebookissa (21 541 seuraajaa), Instagramissa (16 802 seuraajaa) ja LinkedInissa (1 682 seuraajaa). Järjestö poistui X:stä vuoden 2025 aikana.

Kampanjat: Toteutimme Kummipäivän kampanjan (sosiaalinen media, videotuotanto) kesäkuussa yhteistyössä Luontoliiton, Partion, Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja kirkon kanssa.

Tapahtumat: Olimme järjestämässä Lapsimessuja Helsingissä, jotka keräsivät yli 62 000 kävijää. Toteutimme messuosaston "Hyvän jäljillä" -teemalla

yhteistyössä pääkaupunkiseudun seurakuntien ja Kirkkohallituksen kanssa. Tuotimme messujen ohjelmalavoille muskarikirkon sekä asiantuntijapuheenvuoroja vanhemmuuden tueksi. Lisäksi järjestöllämme oli messu-/esittelyosasto seuraavilla asiantuntijapäivillä: Kirkon kasvatuksen päivät, Kirkolliskokoukset (Navi + nuorten vaikuttajaryhmät), Nuori2025, Into-päivät, Varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät ja Lastensuojelupäivät.

Mediat:

- **Pieni on Suurin -lehti** julkaistiin neljä kertaa noin 1 500 kappaleen painoksena. Lehden liitteenä julkaistiin Päkä ja Pulmun vinkit sekä katsomuskasvatusta tukeva liite.
- **Nuorisotyön verkkomedia Villi-media** tavoitti vuoden aikana 4 453 vierailua.

93 miljoonaa

tavoitettu mediaosumilla

40 000

seuraajaa sosiaalisessa mediassa

131 000

katselukertaa Ink.fi -verkkosivustolla

Järjestön talous ja hallinto

Jäsenseurakunnat ja -yhteisöt

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskuksella oli jäsenenä 273 seurakuntaa ja neljä järjestöä. Seurakuntaliitosten myötä seurakuntajäsenten määrä on hieman pienentynyt, mutta jäsenmäärä on pysynyt yli 3 miljoonassa. Seurakunnat maksoivat 3,7 senttiä per jäsen, joista saimme lähes 116 000€ jäsenmaksuja. Aikaisempiin sääntöihin perustuen järjestöllä oli vielä 2025 yksi henkilöjäsen.

Hallinto

Jäsenkunta ohjaa järjestön toimintaa vuosikokouksen ja hallituksen kautta. Vuosikokous on järjestön ylin päättävä elin. Vuonna 2025 jäsenkokous pidettiin 23.5. 2025 Tampereella. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat sekä mahdollinen Kikatus-säätiön perustaminen. Yhdistyksen asioita hoitaa ja toimeenpanee kymmenen jäsenen hallitus, joka on nimennyt työn käytännön organisoimiseksi työvaliokunnan. Työvaliokuntaan on nimetty kolme hallituksen jäsentä ja toimihenkilöistä toiminnanjohtaja sekä hallinto- ja talousjohtaja, jotka ovat myös yhdistyksen nimenkirjoittajia operatiivisen johdon edustajina. Vuonna 2025 hallituksessa oli järjestön tavoitteen mukaisesti 40 % alle 29-vuotiaita. Hallitus voi asettaa tarpeen mukaan työryhmiä sekä toimikuntia. Vuonna 2025 hallitus kokoontui 10 kertaa. Yhdistyksen hallitus käsitteli, hyväksyi ja vahvisti kokouksissaan esittelystä toiminta- ja taloussuunnitel-

mat sekä seurasi kokouksissa säännöllisesti yhdistyksen toiminnan ja tuloksellisuuden toteutumista.

Henkilöstöhallinto ja henkilöstön kehittäminen
Järjestön HR-toiminnoissa painopiste oli henkilöstön osaamisen kehittämisessä ja johtamisen tukemisessa. Henkilöstöhallinnon linjausten tavoitteena oli rakentaa organisaatiokulttuuria, joka tukee kaikenikäisten työntekijöiden yhdenvertaista kokemusta työstä ja työyhteisöstä. Osaamisen ja työkyvyn tukena jatkoivat arkisten kohtaamisten lisäksi strukturoidummat suuntauskeskustelut sekä varhaisen tuen työkalut. Keväällä 2025 pidetyn työhyvinvointikyselyn kaikkien osa-alueiden keskiarvo oli 3,24/4, lähiesihenkilöarvio 3,56/4. Työssä viihtymisen keskiarvo oli 3,58/4.

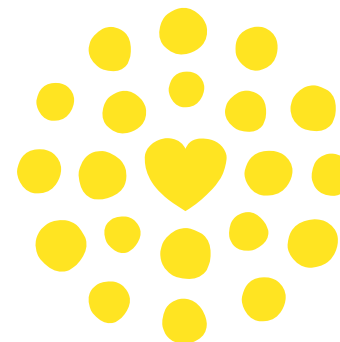
Taloushallinto

Järjestön talousjohtamisessa sovelletaan jaetun johtajuuden mallia. Talouspalvelut huolehtivat siitä, että toiminnasta vastaavilla varsinaisen järjestötyön tekijöillä on käytössään ajantasainen, luotettava tieto toiminnan ja hankkeiden talousvaikutuksista. Talouspalveluiden työrooli on sparraava ja valmentava, varsinainen talousvastuu on aina toiminnasta vastaavilla. Vuonna 2025 yhdistyksellä oli käytössä sekä vuoden alussa päivitetty talousohjesääntö että aiemmin laadittu ohje "Lasten ja nuorten keskus toimii avoimesti ja reilusti". Tässä ohjeessa tarkas-

tellaan koko järjestön toimintaa neljästä eri näkökulmasta; läpinäkyvyys, kohtuullisuus, vastuullisuus sekä ammattitaitoisuus. Näillä ohjeilla sekä jatkuvala tilanneseurannalla varmistimme talouden vastuullisen hoidon sekä nopean reagoinnin mahdollisissa poikkeustapauksissa.

Muut tukipalvelut

Hallinto- ja taloustiimi tarjosi HR- ja taloushallintopalveluiden lisäksi myös muita tukipalveluja. Näitä olivat toimistopalvelut, tilahallintoon liittyvät palvelut sekä muun sisällön tuotannon tukipalvelut. Palvelujen toteutuksessa seurattiin uuden strategian mukaisten toimintojen kehitystä ja palveluja muokattiin tarpeita vastaaviksi. Kesällä 2025 toteutettiin laaja digitointiprojekti, jonka myötä LNK:n koko paperiarkisto siirrettiin digitaaliseen muotoon.

Tievatupa

Vuonna 2025 kehitimme Saariselällä sijaitsevan leiri- ja kurssikeskus Tievatuvan kiinteistöä parantamalla sen laatua ja nykyaikaistamalla majoitusolosuhteita. Toteutimme toimintavuoden aikana laajan peruskorjaushankkeen, joka sisälsi kaikkien rakennusten vesikatteiden uusimisen sekä merkittävän sisätilojen muutostyön. Muutostöissä rakensimme majoitushuoneisiin omat wc-tilat. Investoinneilla vastasimme rakennuskannan kunnossapitotarpeeseen ja paransimme tilojen toimivuutta ja houkuttelevuutta eri käyttäjäryhmille.

Toiminnan painopiste säilyi lapsi-, nuori- ja perhe-ryhmien yhteisöllisen toiminnan tukemisessa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2024 toteutettu naapurikiinteistön osto laajensi majoituskapasiteettia, mikä mahdollisti suurempien ryhmien vastaanottamisen ja toiminnan tehostamisen.

Loppuvuodesta 2025 Tievatuvan käyttömuotoa laajennettiin palvelemaan parhaalla mahdollisella tavalla yhdistyksen tarkoitusta tukea seurakuntia, lapsia, nuoria ja perheitä. Marraskuusta alkaen kiinteistö on vuokrattu, kilpailutuksen jälkeen, Kiinteistöhuolto Väliatalo oy:lle, jonka työntekijöillä on pitkäjänteistä osaamista seurakuntien leirien palvelemissa. Järjestely mahdollistaa kiinteistön korkean käyttöasteen, kiinteän tulonmuodostuksen ja turvaa seurakuntien leirityön mahdollisuudet.

Sijoitustoiminta

Publiva Oy

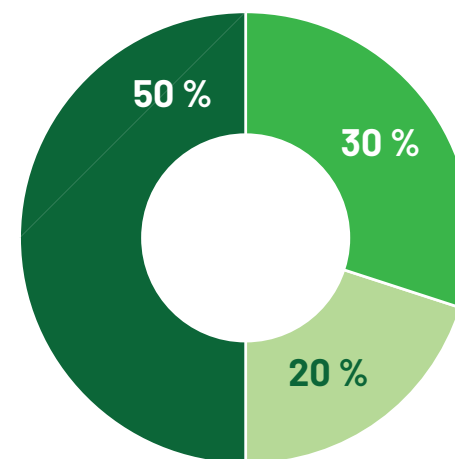
Lasten ja nuorten keskus ry omistaa 100 % Publiva Oy:n osakkeista ja nimittää sen hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan. Vuonna 2025 vaikiintuneen käytännön mukaan Lasten ja nuorten keskuksen toiminnanjohtaja toimi yhtiön hallituksen puheenjohtajana. Yhtiön toiminta tukee ja edistää järjestön tavoitteita, ja yhtiökokouksen ja hallitustyön kautta järjestö ohjaa kustantamon strategista suuntaa ja tärkeimpiä ratkaisuja.

Erityisesti lastenkirjat, seurakuntien kasvatustyön materiaalit ja kustantamon lehdet tukevat suoraan järjestön työtä. Muita kustantamisen alueita ovat seurakunnallinen materiaali, yleinen kirjallisuus ja oppimateriaalit. Publiva Oy on ollut osa Lasten ja nuorten keskus ry:n konsernia vuodesta 2019.

Asunto-osakkeet ja muu sijoitustoiminta

Lasten ja nuorten keskus omisti vuonna 2025 seitsemän sijoitusasuntoa: kolme Espoossa, kolme Helsingissä ja yhden Sodankylässä. Pyrimme luopumaan Espoon asunto-osakkeista sopivassa markkinatilanteessa.

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskuksella oli sijoitettuna 1 100 000€ EVLI-pankin kautta. Sijoitusstrategiana on hajauttaa sijoitukset: korkosijoitukset (30 %) ja osakesijoitukset (50 %) sekä vaihtoehtoiset sijoitukset (20 %). Sijoitustoiminnassa vastuullisuus on keskeinen peruste, jota hallitus seuraa vuosittain.

Sijoitukset

- Osakesijoitukset 50 %
- Korkosijoitukset 30 %
- Vaihtoehtoiset sijoitukset 20 %

**Lasten ja nuorten keskus kiittää
jäsen seurakuntiaan ja kumppaneitaan
yhteistyöstä toimintavuonna 2025.**